

قطعه نامه کنفرانس

افغانستان، بحران بشري ویکسال حاکمیت طالبان

۱۱ دسمبر ۲۰۲۲، هالند

فدراسیون سازمانهای افغانهای مقیم اروپا (فارو)، به سلسله کنفرانس های سالانه خویش، امسال کنفرانس " افغانستان، بحران بشري ویکسال حاکمیت طالبان " را بتاريخ ۱۱ اکتوبر ۲۰۲۲ بصورت آنلاین برگزار کرد. درین کنفرانس علاوه بر نمایندگان نهاد های عضو فارو، شخصیت های مستقل و نماینده های نهاد های افغانی مستقر در اروپا، ایالات متحده و کانادا اشتراک داشتند. کنفرانس، با در نظر داشت محتوی سخنرانی ها و بحث های انجام شده پیرامون جوانب مختلف بحران حقوق بشري و حقوق بشر دوستانه در افغانستان پس از بقدرت رسیدن مجدد طالبان، برداشت خود از وضع موجود، علل آن، و دور نمای ناروشن آن قرار ذیل ارائه نمود:

الف: تحلیل از وضعیت موجود و علل آن

۱. افغانستان با وصف داشتن منابع طبیعی زیرزمینی تریلیون دالری و داشتن نیروی کار جوان، بخاطر بیسوادی و تأثیر پذیری بخشی از مردم آن از تبلیغات روحانیون وابسته به اجنبی و قرار داشتن زمام امور سیاسی اش در دست حکامی که برای حفظ قدرت خود مردم را در تاریکی و گرسنگی نگه میدارند، همواره یک کشور فقیر بوده است. اما بحران کنونی ریشه در کودتا ها، تجاوزات نظامی و دسایس خارجی دارد که از ۱۹۷۸ بدینسو زیر ساخت های اقتصادی ما را نابود و کشور ما را به جولانگاه کودتاچیان، و گروه های مسلح مزدور و میدان جنگ های نیابتی بیگانگان مبدل ساخت. جامعه جهانی تحت رهبری ایالات متحده امریکا، در سازش با همسایگان افغانستان به تعقیب هجوم نظامی به افغانستان در کنفرانس ۲۰۰۱ بُن یک ساختار تقسیم قدرت را سرهم بندی نمود. اما در فرجام ۲۰ سال «جنگ علیه تروریسم» با امضای توافقنامه دوحه با طالبان در اواخر فبروری ۲۰۲۰، به مقتضای سیاستهای بزرگ و استراتژیک خویش این حکومت را با طالبان تعویض نمود.
۲. طالبان بحیث جانب دیگر توافقنامه دوحه که به قدرت رسیدن مجدد آنها را رقم زده بود، بعد از سقوط زود هنگام رژیم قبلی، خود را در موقف برنده جنگ و مذاکره و حکام بالفعل افغانستان احساس نموده، بدین باور رسیدند که میتوانند با مقاومت طولانی در برابر فشار جهان، افغانستان را به لابراتوار و مردم افغانستان را به ابزار تطبیق اندیو لوزی گروه خویش مبدل سازند.
۳. به باور کنفرانس، بحران بشري کنونی افغانستان اگر از یکسوانشی از فقدان اعتقاد طالبان به نقش تعیین کننده مردم در تعیین حکام شان، تمرکز بیش از حد بالای تطبیق شریعت (نوع طالبانی)، بی اعتنایی آنها به خواستهای مردم افغانستان و مقتضیات قرن ۲۱ میلادی و توسل آنها به استفاده از استبداد مذهبی، سیاست زمین سوخته و انحصار طلبی سیاسی است، از جانب دیگر ناشی از فقدان مشروعیت خارجی به اثر کشمکش سیاسی ایست که آنها با امریکا بر سر تطبیق مواد افشا نشده توافقنامه دوحه دارند. امریکا میخواهد طالبان را از طریق مواجهه با فشار های سیاسی بخصوص محروم نگهداشتن از مشروعیت جهانی و اعمال فشار اقتصادی که شامل قطع کمکهای انکشافی و فلج ساختن سیستم انتخابات بانکی میشود، به تطبیق تعهدات مذکور وادارد. اما در ظاهر نقض حقوق بشري مردم افغانستان توسط طالبان بحیث علت این فشار ها جا زده میشود. اداره مؤقت طالبان در جواب به انتقادات صرفاً لفظی امریکا و متحدین در رابطه با نقض ساختاری حقوق بشري، مدنی و سیاسی مردم افغانستان توسط این اداره، به تکرار چند جمله کلیشه ای اکتفا نموده به تطبیق اجندای ایدئولوژیک خود بالای ۳۵ میلیون انسان مظلوم وطن ما ، ادامه میدهد. با توجه به یافته های تحقیقات سازمانهای جهانی حقوق بشري میتوان گفت که تطبیق این اجندا طی ۱۶ ماه گذشته شامل اختناق شدید و نفس گیر سیاسی- اجتماعی و فرهنگی، بستن مکاتب به روی ۳ میلیون دوشیزه افغان، حذف سیستماتیک زنان از زندگی اجتماعی، اجباری کردن حجاب، تطبیق جزا های جسمی متروکه در محضر عام، وضع محدودیتهای فرهنگی چون منع موسیقی، به قهرا کشیدن سیستم تعلیمی و تحصیلات عالی، به زندان انداختن ها و ترور مخالفین سیاسی و منسوبین رژیم قبلی، میدان دادن به تصفیه های قومی و عدم تعقیب عاملین آن و کوچ اجباری میگردد. اینکه طبق ارقام ملل متحد ۹۷ فیصد افغانها از فقر شدید رنج میبرند، اگر چه ریشه در گذشته دارد، اما با کشمکش امریکا و طالبان بسیار تشدید شده است. گزارشات استخباراتی دول همسایه و جهان ادعا دارند که طالبان افغانستان را به پناهگاه ده ها گروه تروریستی مبدل ساخته اند. پناه دادن به این گروه های تروریستی تهدید عظیمی را برای زندگی صلح آمیز مردم افغانستان در آینده نه چندان دور ، ایجاد کرده میتواند. رهبران طالبان امیدوارند با مقاومت طولانی در برابر خواستهای امریکا، سرانجام این قدرت بزرگ را بار دیگر ناگزیر به عقب نشینی و پذیرش وضع موجود بسازند و در این رابطه هیچ توجهی به تأثیرات تباہ کننده طولانی شدن این کشمکش بالای مردم ستمدیده افغانستان ، ندارند.
۴. فقر شدید، بیکاری مزمن، محرومیت از حقوق و آزادی های اولیه بشري و نداشتن دورنمای روشن در کشور برای جوانان کشورما، آنها را وادار به مهاجرت های ذلت بار اجباری به پاکستان، ایران و ترکیه میکند. سه کشوری که آنها

را در سرحدات خود هدف گلوله قرار می‌دهند، زندانی می‌کنند، و با وصف اطلاع از شرایط غیر قابل تحمل کشور اصلی شان، بصورت اجباری آنها را به وطن شان برمیگردانند. کنفرانس نگرانی عمیق خود را از عواقب ملاقات چهار جانبه تهران که هدف اصلی آن تسهیل و داوطلبانه جلوه دادن برگرداندن اجباری این پناجویان، از طریق امضای تفاهنامه با معین وزرات امور مهاجرین طالبان است، ابراز نمود. کنفرانس دول عضو اتحادیه اروپا را نیز، مورد انتقاد قرار داد زیرا با وصف انتقاداتی که بالای وضعیت اسفبار حقوق بشر در افغانستان دارند، حاضر نشدند درخواست فارو را برای نا امن اعلام کردن افغانستان بپذیرند.

ب: دورنمای وضعیت کشور در سایه اوضاع جاری:

1. یکی از تحلیلهای رایج این است که چون ایدئولوژی طالبان با مقتضیات عصر و زمان و خواستههای مردم افغانستان در تضاد کامل قرار دارد، ممکنست همین تضاد منتج به پارچه پارچه شدن این گروه و جنگ داخلی بین آنها و گردد.
 2. به باور اکثر اشتراک کنندگان کنفرانس، ائتلاف هایی که برای مذاکره یا جنگ با طالبان در تاجکستان، ترکیه و انگلستان اعلام موجودیت کرده عمدتاً صف آرائی های سیاسی بخشی از قوماندانها و سران تنظیمی و عده ای از مامورین ارشد جمهوری اسلامی بوده، مجموعه هائی از معامله گران حرفه ای معتاد به وابستگی های استخباراتی و سرمه های آزموده اند که ولو مورد پشتیبانی عملی دول بزرگ و همسایه مطمع نظرشان قرار هم بگیرند، افغانستان را به بحران دیگری خواهند کشاند.
 3. تکیه بر یک قدرت خارجی، توسط هر گروهی که باشد، بحران آفرین و منبع جنگهای نیابتی جدید خواهد بود.
 4. پس چگونه میتوان به بحران بشری کنونی در افغانستان پایان داد؟ چون صدا های اعتراض در داخل کشور با سرکوب روبرو میشوند، ایجاد وحدت نظر و عمل گروه ها و نهاد های سالم، ملی و غیر وابسته مستقر در خارج ولو در سطح کار اجتماعی و دادخواهی برای مردم افغانستان، اهمیت زیاد کسب کرده است. از ۱۵ اگست ۲۰۲۱ اعتراضات گسترده در خارج از کشور، بخصوص اروپا آغاز شد. توسعه و تشدید این اعتراضات و دادخواهی ها در قدم نخست در خارج از کشور و آمیزش تدریجی آن با کانون های مردمی دفاع از حقوق مدنی، بشری و اجتماعی در داخل کشور به همت کار عملی و حمایت فعال مالی دیاسپورای یک میلیونی افغانستان در قاره های اروپا، امریکا و استرالیا، در وضع موجود یک امکان ایست که میتواند مستقلانه و با تکیه بر مردم افغانستان قادر به ایفای نقش مثبت در افغانستان شود. اما این جنبش هنوز در حالت تشنیت قرار داشته و فاقد برنامه کاری مدون و مراکز هماهنگ کننده در سطح کشورها و قاره ها میباشد. هر گاه نواقص این حرکت مرفوع گردد، میتواند تأثیرگذار باشد.
- کنفرانس در رابطه با نقشی که نهاد ها و شخصیت های فعال دیاسپورای افغانستان در این زمینه ایفا کرده میتواند، نکات ذیل را به تصویب رساند:**

- در بخش حقوق بشر دوستانه
مبارزه با فقر از طریق ترویج آگاهی عامه مثلاً انتقال آگاهی در رابطه با شیوه های علمی و مؤثر رشد زراعت/ تشویق دهاقین به تشکیل کوپراتیف های زراعتی و گذار به استفاده از ماشین های زراعتی/ انتقال دانش علمی در بخش امنیت غذایی از طریق تدریس از راه دور به محصلین زراعت و یا ویدیو کلمپ ها و انترنت. لابی با دول میزبان برای ادای سهم در فقر زدایی در افغانستان از طریق پروژه های انکشافی زیر بنائی در بخش مدیریت آب و تولید انرژی.

در ساحة نقض صریح حقوق بشر در افغانستان: حمایت مادی و معنوی از رسانه های آزاد، برگزاری سمینار ها/ کنفرانس ها در دول میزبان که مخاطب آن نهاد ها و مؤسسات ذیربط از کشور میزبان باشد/ انعکاس وضع واقعی افغانستان در رسانه های غربی به زبان رسمی کشور میزبان. / حمایت از حق تحصیل و کار برای همه علاقمندان بدون تبعیض جنسیتی و عقیدتی/ حمایت از حق حیات و حق انتخاب مسکن و دادخواهی برای ختم کشتار ها و کوچ اجباری با انگیزه های قومی.

- در ساحة مبارزه با حذف کامل زنان از زندگی اجتماعی
مبارزه مستمر از طرق مختلف (رسانه های غربی/ رسانه های اجتماعی/ لابیگری در پارلمان های دول میزبان و جلب همکاری آنها در زمینه وادار ساختن طالبان به باز شدن بی قید و شرط مکاتب دخترانه/ تأمین حق کار و تحصیل در تمام سطوح برای زنان / حق حضور و اشتراک در همه شئون سیاسی و اجتماعی/ لغو دساتیر و فرامین تبعیضی بخصوص علیه زنان./ حمایت مالی و معنوی از زنان معترض و مبارز در داخل کشور بخصوص تلاش همه جانبه برای رهائی آنعده زنان معترض که زندانی میشوند/ نهاد های عمومی و مردان کشور باید در داخل و خارج عملاً و همگام با خواهران خویش در رزم شان برای محو تبعیض جنسیتی و تحقق شعار «نان، کار، آزادی» بپردازند. ایجاد صندوقی برای کمک به دادخواهان افغانستان میتواند در زمینه ادامه کاری آنها ممد واقع گردد.

قطعنامه هذا توسط کمیته تسوید قطعنامه ترتیب و بعد از مشورت با اشتراک کنندگان اینک در دو صفحه انتشار می یابد.

فدراسیون سازمان های افغانهای مقیم اروپا (فارو)